

ДОКУ СВІТЛО НЕ ЗГАСНЕ НАЗАВЖДИ

РОМАН

ХАРКІВ **2019** **КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ**

УДК 821.161.2
К38

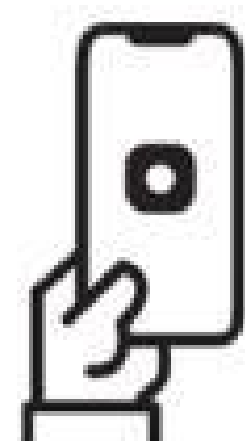
Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *IvanouITCH*

ISBN 978-617-12-6116-7

- © Макс Кідрук, 2019
- © Depositphotos.com / mppriv, Халапх, обкладинка, 2019
- © Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2019
- © Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2019

Привіт, Читачу або Читачко!

Книга, яку Ви тримаєте в руках, особлива. Її доповнює мобільний додаток, що його можна безкоштовно завантажити на сервісі *Google Play* для пристроїв з операційною системою *Android* або на *App Store* для *iOS*. Для цього зайдіть зі смартфона на веб-сайт www.maxkidruk.com — там будуть посилання для завантаження, — або просто зіскануйте QR-код:

Напевно, найбільш ефектною частиною мобільного додатка є інтерактивна обкладинка (запустіть його, натисніть на зображення камери та наведіть Ваш смартфон на обкладинку), проте є дещо інше, менш видовищне, зате значно важливіше — відгалуження основного сюжету.

Іноді говорять: роман має нелінійний сюжет, але нелінійністю зазвичай називають хронологічну непослідовність — коли кілька історій розвиваються паралельно лише в голові читача, а на папері їхні епізоди, хоч

і перемішані, йдуть один за одним, немовби нанизані на нитку. Тобто технічно роман таки залишається лінійним. Таким, наприклад, є «Де немає Бога» — шість на перший погляд хаотично переплетених історій, і логіка чергування окремих епізодів стає зрозумілою ближче до кінця.

Виведення фрагментів тексту за межі основного блоку дає змогу створити по-справжньому нелінійний сюжет. Якщо раніше роман так чи так був лінійним, то тепер, із мобільним додатком, його структура стає деревоподібною: додаються гілки, які описують другопланових героїв, розкривають невидимі зв'язки, показують той чи той епізод з абсолютно несподіваного боку.

Що це дає? Для читача — глибину, для автора — можливість створити об'ємну історію з купою взаємопов'язаних деталей, складність і продуманість яких обмежується лише його уявою.

Чому для цього потрібен додаток? Тому що другорядні фрагменти завеликі, щоб розмістити їх у зносках. Вставляти їх безпосередньо в тіло роману також не варіант, адже вони не рухають сюжет, а отже, звертаючи у бокове відгалуження, Ви відволікатиметеся.

З огляду на це виникає запитання: як усю цю «гіллясту» конструкцію читати? Не рекомендую братися за винесений фрагмент, щойно натрапите на піктограму, що веде до нього в тексті. Це не зноска — відгалуження саме по собі може бути складним і заплутаним, а тому ліпше починати читати після того, як закінчите розділ. Або кілька розділів. Зрештою, можете дочитати роман до кінця — він цілком самодостатній — і тільки після цього переходити до фрагментів у додатку.

У романі #ДокиСвітло таких додаткових текстів є чотири — по суті, чотири бонусні оповідання, які надають неабиякої глибини основній історії, — і вони сховані за ось такими умовними позначками:

Окрім того, Ви можете побачити місця, описані в романі, і ось їхні піктограми:

А ще — прочитати щоденник однієї з героїнь, уривки якого є в тексті, і навіть поспілкуватися в чаті з персонажем, про долю якого точно захочете дізнатися більше. Коротше, щоразу, коли біля ілюстрації бачитимете стилізоване зображення руки зі смартфоном, запускайте додаток і наводьте камеру на піктограму.

Приємного Вам занурення в історію!

Ваш МК

Додаток створено українською ІТ-компанією «ideil.» (www.ideil.ua). Компанія також розробляла сайти та мобільні додатки для ОНУКА, гурту «Друга Ріка», ТСН, Одеської кіностудії та ін.

Let me tell you a story to chill the bones
About a thing that I saw...

Iron Maiden, «Dance Of Death», 2003¹

---

¹ Дозвольте розповісти історію, яка пройме до кісток,
Про те, що довелось побачити...
— Iron Maiden, пісня «Танець смерті», 2003 (*англ.*). — *Тут і далі прим.
автора.*

1

«Усе гаразд. Усе під контролем. Я повністю контролюю... — хапливий вдих, тиха відрижка, — абсолютно точно контролюю ситуацію».

Аби остаточно в цьому переконатися, Рута зупинилася за крок від утуленої в куток вестибюля фанерної будки та повернулася до огрядної вахтерки, яка крізь замацану шибку насторожено стежила за її невпевненим дефіле, — вирішила їй усміхнутися, проте зрештою лише міцніше стисла посірілі губи. Щойно Рута загальмувала, відчуття, ніби ступила до ліфта, в якому обірвалися троси, виникло знову. Клекітливий жар із живота застрибнув до горла, і дівчина, видавши утробне кумкання, рвонула через тамбур до виходу, з розгону штовхнула важкі дерев'яні двері та вискочила на ганок гуртожитку.

Щосили втягнула в легені прохолодне повітря.

Це не так щоб дуже допомогло, проте бажання вирвати із себе палаючі нутроці на якийсь час стихлилося.

Шумно видихнувши, Рута роззирнулася. Під тім'ям немовби надули кульку з гелієм, через яку дівчину кренило то в той, то в той бік. Обліплена мертвими комахами діодна лампа, що набридливо дзижчала за її спиною, заливала жорстким штучним світлом бетонні сходи. Руті приверзлося, наче довжелезна тінь, що пролягла від її кедів до середини східців, звивається змією. Усе довкола пливло та пульсувало. Відчуваючи потребу зачепитися очима за який-небудь нерухомий об'єкт, дівчина підвела голову

та спрямувала погляд за межі ненадійного світлового кола. Спочатку глянула праворуч. Удалині заспокійливо мигтіли вогні Відінської. Звідти ж линув приглушений шум машин. Рута звела брови на переніссі, згадуючи, котра година. О пів на дванадцятю? Вже за північ? Вона почула голоси і, гойднувшись, повела головою ліворуч. Попід поруччям зі сталевих труб, з яких майже повністю облупилася фарба, стояли Репа й Артемон (а може, й не Артемон, можливо, то був Божинда — Рутин погляд сповзав кудись униз і вбік, і вона ніяк не могла роздивитися). Приятелі її Богдана. Курили. Тобто курили до того, як вона вивалилася з тамбура на ганок.

— Ей, ти в нормі? — блимнув закислими й сумними, мов у чихуахуа, очима Репа. — Все окей? — Попри щільний алкогольний туман у голові, дівчина вловила в його голосі насмішку.

— Ти окей? — луною повторив Артемон.

Рута спробувала кивнути, та через хвилю нудоти, що піднялася до горла, напружилася так, що рух голови більше нагадав нервові посмикування. Хлопці говорили щось іще, і Рута їх чула, проте не розуміла. Слова накладалися одне на одне та деренчали над вухами, неначе в'язка порожніх консервних бляшанок.

Нудота різко посилилася. Рута рвучко відвернулася й уп'ялася очима у віддалені вогні Відінської, невідь-чому сподіваючись, що вони дадуть змогу заякоритися та подолати шалене запаморочення.

Аби ж то. Спливла ще секунда, і її обличчя втратило колір, долоні вкрилися холодним потом, а їдка гаряча грудка, здавалося, досягла аж носоглотки. Хтось з'явився у проході за спиною — дівчина розрізнила кроки та стогін дверної пружини, після чого напружилася з останніх сил. «Ні, Рудо, ні! Ніхто не блюватиме, — обережний, судомний вдих. — Усе під контролем. Ніхто. Не. Блюва...»

Несподівано її очі розширилися, нібито Рута пригадала щось напрочуд важливе, а наступної миті дівчина широко розтулила рота й вивергнула просто собі під ноги пригоршню рідкуватої жовтої кашки.

«Ох ти ж бляха».

Хтось із хлопців ліворуч неї вилаявся. Тамбур струснуло від реготу; Рута не ризикнула озиратися, бо в голові досі люто паморочилося.

«Бляха!» Вона витріщилася на калюжу блювотиння між ногами з таким виглядом, наче намагалася збагнути, звідки вона взялася.

Репа кинув комусь за її спиною:

— Поклич Лару.

Ларою хлопці називали поміж себе Бодю Лаврика, з яким Рута зустрічалася вже трохи більше як місяць.

Тяжко сопучи, Рута розгойдувалася над ляпкою блювотиння. Обшарпані думки з тріском зіштовхувалися та розлітались у спантеличеній свідомості. Що, чорт забирай, вона забула на цій вечірці? У цьому гуртожитку? Серед старших, здебільшого незнайомих хлопців і якихось шалав? Їй тут не місце, давно мала би бути вдома, лежати в ліжку, а тут... Залишки пристойності завібрували в голові, і думки перекинулися на інше: Рута глипнула на калюжу блювотиння під ногами та відчула, що не може лишити все просто так. Це свинство. Такий срач розвела! Треба прибрати за собою. Розставивши руки, вона заходилася кедями розтирати по бетону нещодавній вміст свого шлунка.

За її спиною хтось заволав:

— Гляньте, що вона робить!

Рута перестала розмазувати кашку та повела очима назад. У тамбурі стовбичили Панк, Бакай, Божинда, поміж них — дівчата, чиїх імен вона не запам'ятала. Одна з тих курок не могла заспокоїтися і, безуспішно затискаючи рота долонями, істерично іржала. У свідомості Руди її сміх

перетворювався на скрипіння поїдених іржею завіс. Дебелий Стас Божинда (одногрупник Боді Лаврика, якого нарекли Божиндою через прізвище Божко) дістав мобільний і взявся знімати:

— Отже, нова тьолка Лари, перший обригон. Без реєстрації та есемес!

Новий, ще дужчий вибух реготу.

Нарешті в тамбурі з'явився Лара. Пасмо каштанового, закрученого на кінцях волосся спадало на лоб, прикриваючи праве око. Хлопець не був кремезним, але через невисокий зріст і коротку шию плечі здавалися непропорційно широкими. За день до знайомства з Рутою йому виповнилося дев'ятнадцять, тоді само — на дев'ятнадцятиріччя — хлопець припинив голитися, і тепер акуратно підстрижена борідка кольору темної міді робила його

старшим. Того вечора Лара пив, як усі, і, безперечно, п'янів, та попри це темно-сірі із зеленкуватим полиском очі принаймні на перший погляд були тверезими. Розштовхавши хлопців, він підступив до Руту.

— Ти як? — узяв дівчину за плечі.

Не підводячи очей, Рута мотнула головою. Крізь хворобливе гудіння в голові поволі пробивалося безжальне усвідомлення того, який жалюгідний вигляд вона має.

— П-пробач.

Схоже, вона щойно одним махом обнулила їхні стосунки. І чорт забирай, усе ж так гарно починалося! Втім, коли Лара заговорив, у голосі не було ні ворожості, ні огиди:

— Не зважай на цих недоумків.

Він став так, аби затулити Руту від компанії.

— Вези її додому, — порадила котрась із дівчат.

Рута запекло замотала головою — тільки не додому! — і її знову занудило. Дівчина випручалася, підскочила до краю ганку та, перехилившись через поручні, виблювала вдруге.

«Здохнути, — почервонілі очі сльозилися й лізли з орбіт, — гірше вже бути не може!» Щойно вона про це подумала, шлунок виштовхнув крізь стравохід нову — вже третю — порцію гарячої кашки.

— На біс! На біс! — заплескав у долоні Губастий.

— Заткнись! — гарикнув Лара. Зупинившись за крок від дівчини, він повернувся до тих, хто товпився в тамбурі: — Валіть звідси.

— Ну чувак... — ображено забурчав Божинда.

Лара підвищив голос:

— Я сказав, пішли на хер! — І тицьнув пальцем у Божка: — Знайду відео в мережі — ти труп.

Божинда вишкірився.

— Це для історії, бро. — Він кивком показав на Руту. — Колись вона ще подякує.

— Їй немає вісімнадцяти, її батько вб'є мене, якщо побачить це відео, і тому я, на хер, не жартую: Божиндо, видали його. Ти мене почув?

Божко невдоволено випнув щелепу. Він був на голову вищий, кілограмів на десять важчий, та ще й займався боксом із шостого класу, проте телефон сховав.

— Почув.

— Добре. — Лара схилився над Рутою, поклав долоню їй на спину. — Ходімо. Пішли звідси.

Притримуючи за руку, він допоміг дівчині спуститися з ганку. Удвох вони попрямували до роздовбаного універсала «Mercedes Benz 230TE», припаркованого на під'їзній доріжці. Батько Лаврика вже майже десять років працював будівельником у Португалії, і минулого літа, на канікулах, Лара побував у нього й допомагав на будівництві. Нелегально, звісно. За три неповні місяці хлопець заробив достатньо, щоб дорогою додому купити в Польщі старезний «мерседес». За документами машина була 1990 року випуску, хоча після повернення до України Лара вичитав у Інтернеті, що модель 230TE не випускають ще з 1986-го, тож, імовірно, вік його універсала давно перевалив за три десятиліття. Номінально авто мало білий колір, проте за стільки років фарба вицвіла й у світлі ліхтарів машина здавалася брудно-жовтою.

Рута допленталася до універсала та присіла напочіпки перед заднім бампером. Стояти більше не могла. Якийсь час із карикатурною зосередженістю вона роздивлялася плями іржі по периметру кришки багажника, тоді сперлася ліктем на перекошений бампер і втупилася в номерний знак:

Зрештою пробелькотала:

— Мені н-не м-можна додому...

— Усе гаразд.

Уперши руки в боки, Лара зважував, що з нею робити.

— Я серйозно! — Рута скинула голову. — Мій батько... він козел... і він мене вб'є.

— Ми не поїдемо до тебе додому.

— Він і тебе з-з... з-заб'є до смерті.

Тієї миті вона вже дуже приблизно усвідомлювала, що верзе: насправді Рута ніколи не бачила, щоб її батько ко-го-небудь бив, не бачила навіть, щоб він замахувався ко-гось ударити.

— Поїдемо до мене, — мовив хлопець.

Його батьки розлучилися три роки тому. Мати перебралася до Тернополя, а хлопець, вступивши на механічний факультет НУВГП¹, залишився мешкати в батьковому будинку в Колоденці². Частина кімнат там досі стояла без ремонту, проте жити можна було.

— Що? — насупилася дівчина.

Лара очікував, що Рута шпетитиме його за намір сісти п'яним за кермо, натомість дівчина розчепіреними пальцями намалювала у повітрі незрозумілий знак і, посопуючи, підвелася.

— Кажу, поїхали до мене. Відіспишся. Ну?

Рута насупилася ще дужче — хлопець міг порахувати зморшки на її лобі, — але не схоже було, щоб щось обмірковувала, бо так нічого й не видала. Лара потракував це як згоду.

— Хочеш іще... ну... — Він підніс два пальці до рота, зобразивши блювання.

Дівчина мотнула головою.

¹ Національний університет водного господарства та природокористування.

² Селище в Рівненському районі Рівненської області. Населення — 3200 осіб. На сьогодні фактично стало передмістям Рівного.

— Ні.

— Тоді сідай.

Лара взяв її за руку та обережно провів до пасажирського сидіння. Відчинив дверцята, допоміг улаштуватися, застебнув пасок безпеки. Рута відкинулася на спинку крісла, повернула голову до плеча й застигла із роззявленим ротом. Дихала неглибоко й часто, наче собака у спеку.

Хлопець двічі прокрутив ручку склопідйомника, а тоді руками до упору опустив шибку.

— Я залишу відчиненим. Не замерзнеш?

— Ні, — прошепотіла дівчина, — не замерзну. — А коли Лара захряснув дверцята, додала: — Тільки їдь нешвидко.

— Добре.

Лаврик лише з третьої спроби завів універсал — старий «мерседесівський» двигун довго пирхав і кашляв, немовби намагаючись вихаркнути щось із вихлопної труби, — і зрештою повільно рушив. Сьомий гуртожиток НУВГП стояв наприкінці Студентської, що на самісінькому півдні Рівного, — за дев'ятиповерховою будівлею вже починалися поля, — тож до Колоденки було недалеко. Не більше як два кілометри вулицею Курчатова.

Якийсь час, зсунувшись на кріслі та підставивши обличчя під потік холодного повітря, Рута роздивлялася поквечяне поодинокими хмарами нічне небо, потім, коли відчуття млості почало повертатися, вп'ялася очима в місяць, що мчав навздогін, а за якусь мить вирубилася.

2

Упродовж півхвилини після пробудження Рута насолоджувалася станом блаженної невизначеності, коли сон уже відступив, а спогади про вчорашній треш іще не піднялися на поверхню свідомості. Зрештою розплющила очі, збагнула,

що вона не вдома, і скривилася. Рута не пам'ятала, як тут опинилася, та це й не мало значення. Думка про те, що доведеться пояснювати батькам, чому не ночувала вдома, спричинила напад нудоти, а за ним, наче дамбу прорвало, у свідомості сліпучими іскрами замиготіли уривки спогадів.

Рута рвучко сіла. Передусім треба зрозуміти, де вона. Дівчина потерла пальцями очі та повела головою з боку в бік. Вона сиділа на скрипучому двоспальному ліжку посеред чистої, але занедбаній кімнати з високою стелею. Крізь жалюзі пробивалися кволі сонячні промені. Навпроти ліжка стояла перекособочена радянська шафа з антресолями. Праворуч притулився трельяж на тонких ніжках із трьома шухлядами. В кутку за трельяжем Рута помітила стілець, на якому хтось акуратно склав її одяг. Спохмурнівши, дівчина зазирнула під ковдру (на ній була лише білизна — трусики «бразиліана» та напівпрозоре чорне бра). Потому ще раз окинула поглядом кімнату. Рута пам'ятала вечірку, пам'ятала, як її знудило на ганку, проте поїздка до Колоденки, а також усе, що було після неї, вивітрилося з голови. Вона невиразно пригадувала, як спиралася ліктем на бампер старезного «мерседеса» та про щось говорила (чи то пак намагалася говорити) з Ларою, але на тому все.

Лара.

Рештки сонного туману помалу випаровувалися з мозку, і Рута почала здогадуватися, де перебуває. Вона побачила за подушкою свій смартфон і, поміркувавши, дещо придумала. Узяла телефон до рук та спробувала під'єднатися до вайфаю. За півхвилини налагодилося з'єднання, і Рута, прочитавши назву мережі — *Crocodilealer*, збагнула, що не помилилася: вона в Колоденці, в будинку Лари. Днів десять тому вони святкували тут день народження Артема Гольмана на прізвисько Артемон.

Після під'єднання до мережі телефон дзизнув, сповістивши про надходження запиту в друзі від користувача *St. Bozko*.

Рута здивовано звела брови. Вона півроку не заходила на свій акаунт у Фейсбук. І хто такий цей Святий Бозко? Рута, примружившись, придивилася до фото, а тоді, зрозумівши, скорчила презирливу гримасу. Божинда. Стас Божко. Телепень не знає навіть, як правильно написати власне прізвище латинкою. У мозку сплив туманний спогад про те, як він, глузуючи, знімав її на відео на ганку гуртожитку. У Руті аж ніздрі роздулися: хрін йому, а не дружба! Вона не дасть цьому придуркові тегнути її під відео. І тільки після того Рута зауважила повідомлення про пропущені дзвінки. Її зіниці розширилися, наче плями чорнила у воді, після чого похололими пальцями дівчина розгорнула журнал викликів.

— Бляха!

Дев'ятнадцять пропущених. Шістнадцять від матері, три останні — від батька. Найпізніший о пів на п'яту ранку. Рута зиркнула на годинник у кутку екрана — десять до сьомої, — і прикусила губу. Дев'ятнадцять!

— Мені кінець.

Вона подумала, що вдома її четвертують, а тоді, не вагаючись, запустила Вайбер, вибрала в контактах сестру й натиснула «Відеовиклик».

Змалечку ім'я наділяло Руту підсвідомим відчуттям власної винятковості, хоча її сестру батьки назвали ще незвичніше — Індією. Індія була на чотири роки старшою й навчалася на третьому курсі медичного факультету Тернопільського державного медичного університету. Зважаючи на ранню пору, сестра могла бути не в мережі, тож доцільніше було би просто зателефонувати, проте розмови, під час яких вона не мала змоги бачити обличчя співрозмовника, Рута вважала неповноцінними й беззмістовними, а тому сподівалася, що Інді забула вимкнути Інтернет перед тим, як лягти спати.

Поки йшов виклик, Рута, закусивши губу, приглядалася до власного відображення у правому нижньому куті

екрана. Якщо не брати до уваги тупий біль у животі та присмак лайна в пересохлому роті, почувалася вона не так щоб дуже кепсько: коли тобі сімнадцять, організм із дивовижною легкістю нейтралізує наслідки навіть найбурхливіших пиятик (особливо якщо вдалося позбутися більшої частини алкоголю перед тим, як вирубитися), зате вигляд мала жахливий. Волосся стирчить навсібіч, неначе в собаки після бійки, шкіра у світлі, що проникало крізь жалюзі, здавалася потрісканою й сірою, немовби присипаною тальком, припухлі півмісяці, що підпирали очі, надавали обличчю насторожено-ображеного виразу.

Руті пощастило. За хвилину теленькання обірвалося — сестра відповіла, і Рута, не дочекавшись, поки налаштується відеосигнал, жалібно пробелькотала:

— Інді, ти тут? Чуєш мене?

— Почекай...

— Я тебе розбудила?

Екран залишався темним. Із динаміка долинуло шарудіння постелі, а слідом за ним — хриплувате й трохи сердите:

— Ні. — Пауза. — Тобто так. Сьома ранку, неділя, звісно, ти мене... — А тоді сигнал пробився, й Інді роздивилася сестру. Трохи розкосі та бездонно-темні, як і в Рути, очі стали майже цілком круглими. — Мала, що з тобою?

Кисло всміхнувшись, Рута спробувала пожартувати:

— Усе так погано?

— Мені траплялися трупи з кращим кольором шкіри, ніж у тебе.

— Не вигадуй!

— Я серйозно! — Інді закліпала, проганяючи залишки сну, й наблизила лице до екрана. — Маєш такий вигляд, ніби з тебе всю ніч виганяли злих духів.

Рута зітхнула:

— Тоді ти не здивуєшся, якщо я скажу, що почувуюся так само.

— Що сталося?

Рута набрала в легені повітря і... замовкла. Німувала секунд десять — слова не йшли, вона просто не уявляла, з чого почати, — і зрештою, не вигадавши нічого кращого, промимрила:

— Це трохи довга історія...

— Сьома ранку, і я нікуди не поспішаю.

Рута потерла пальцями лоба.

— Ну, якщо коротко, то батько вчора знайшов мої фотки на «Розетці».

— Що-о? — Інді затулила долонею рота.

Два роки тому, влітку 2017-го, на весіллі у батькового хрещеника Рута познайомилася з фотографами Тарасом Ярошевичем і Савою Нестеровим. Хлопцям було трохи за двадцять, і вони подружились: упродовж року дівчина тричі ходила до них на фотосесію. Восени 2018-го Тарас і Сава перебралися до Києва, де на гроші Савиних батьків відкрили власну студію. Попервах перебивалися дрібними замовленнями, аж доки на початку весни 2019-го не підписали великий контракт із польським брендом «Obsessive». Тарас надіслав полякам фотографії Руди, і та їм одразу сподобалася. Рута була метискою і попри те, що не вважала себе неабиякою красунею — принаймні точно не належала до дівчат, чия сліпучо-виклична зовнішність оглушує з першого погляду, — завжди виділялася й привертала увагу. Її батько, Григор Статник, був українцем, а мати, Аміна Алієва, — казашкою (яка, щоправда, зростала в Україні, у Маріуполі, куди її сім'я переселилася з Усть-Каменогорська в середині 1970-х). Від матері Рута успадкувала чудове темне волосся, оксамитову шкіру та найважливіше — м'яку грацію в рухах і мовленні. А від батька... та, власне, нічого. Хіба зріст і легке пом'якшення монголоїдних рис. Чоловіки накидали на Руду оком через екзотичність, а не через приголомшливість

зовнішності, і лише потім, придивившись, не могли віді-
рватися, часто не розуміючи, що саме не дає їм відвес-
ти погляд.

Щойно поляки дали добро, Сава зателефонував Руті,
і дівчина без вагань погодилася. Обидва фотографи були
геями, Рута збагнула це ще під час першої фотосесії, тож
почувалася між них цілком упевнено й розкуто. Зйомки
відбулися в Рівному, за два неповні дні хлопці заплатили
Руті 2800 гривень, хоча вона значно більше тішилася
процесом, а не грошми. У квітні фотографії з'явилися на
сайті «Obsessive», а на початку травня з дозволу поляків
їх почав використовувати інтернет-магазин «Розетка».
Серед білизни, яку рекламувала Рута, було кілька кор-
сетів і напівпрозорих нічних сорочок, однак нічого на-
справді вульгарного. Ніяких еротичних комплектів чи
боді-комбінезонів у сіточку. Тобто проблема була не
у фотографіях. І не в тому, що Руті на момент зйомок ще
не виповнилося вісімнадцять. Проблема була з Григором
Статником, батьком Рути.

— Що? — повторила Інді, а потім: — Ні!

Побачивши реакцію сестри, Рута відчула, як нудота по-
вертається.

— Так, — закивала вона.

— Як він їх знайшов?

— Не знаю. — Рута підігнала губи. — Мені було не до
того, щоб розпитувати. Ти не уявляєш, як він розходився.
Верещав так, аж вуха закладало.

— Ти серйозно? Наш батько?

— Ага. З того, що я розібрала, хтось із його приятелів
з роботи лазив «Розеткою» та випадково натрапив на роз-
діл із білизною та нічними сорочками.

— Як можна *випадково* натрапити на нічні сорочки? —
Інді закотила очі.

Рута роздратовано, ледь не зі злістю стонула плечима.

— Не знаю! Може, він вигадує, може, не було ніякого приятеля, і він сам знайшов фотки.

— Та як?

— Дивився порнуху, а потім Фейсбук чи Гугл підкинув йому рекламу з білизною, і він упізнав мене. Йому ж подарували планшет півроку тому.

Інді не хотіла про таке навіть думати.

— Чому ти відразу не зв'язалася зі мною? Він забрав телефон?

Її сестра заперечно мотнула головою. Потім шморгнула.

— Це не все...

— Не все?

Рута замовкла. Інді кивнула, заохочуючи її продовжувати, і Рута, ніби через силу, заговорила:

— Він не заспокоювався. Торочив одне й те саме: випитував, де я взяла гроші на фотосесію. Я пояснила, що це не я, а мені заплатили, проте він тупо мене не чув. Мама намагалася його вгамувати, то він ще й на неї нагримав. Я зрозуміла, що в такому стані домовитися з ним ні про що не вдасться, і спробувала зачинитись у своїй кімнаті, й тоді він ледь не вивалив двері.

— Жесть.

— Мною затіпало, я схопила светр, на ходу взулася та вискочила до ліфта. Він за мною. Я побігла сходами. Він закричав, щоб я повернулася, потім таки погнався і горлав, аж захлинався, що я його зганьбила. Коли втямив, що не наздожене мене, почав верещати, щоб я не з'являлася вдома, поки не приберу ті фотографії з Інтернету. Волав на весь під'їзд, як божевільний.

Інді мовчала. Вони з сестрою вже давно досконало вивчили найрізноманітніші версії емоцій одна одної, тож їй не потрібно було охати чи зітхати, Рута лише за зміною відтінку в глибині сестриних очей могла здогадатися, про що та думає.

— Я пішла на ПДМ¹, — правила далі Рута, — засіла там на півгодини, заспокоїлася, але замерзла. Светр такий собі попався. Хотіла набрати тебе, але вирішила, що краще потім, коли буду у своїй кімнаті, ну, щоб поговорити спокійно, і тоді зателефонувала Ларі..

— Цьому імбецилові з покоцаними мізками? — скривилася Індія.

— Припини, — обурилася Рута, — він нормальний.

— Я бачила його друзів. Нормальні з такими навіть не віталися б.

Із цілковито незрозумілих для Рути причин її сестра, яка прихильно ставилася до всіх попередніх її хлопців, категорично незлюбила Бодю Лаврика. І це при тому, що зустрілася з ним лише раз, коли на другий день Великодня Лара разом із Божиндою й Артемоном заїжджав по Руту. Втім, Інді визнала, що зараз не час порушувати цю тему, і швидко промовила:

— Забудь. Розповідай далі.

— Лара сказав, що в їхньому гуртожитку якраз гулянка намалювалася, хтось там щось захистив, і запитав, чи я не проти приєднатися. Я погодилася. Він забрав мене, ми завалилися до сьомого гуртожитку Водника й почали бухати. — Рута заходилася гризти ніготь, але за мить, схаменившись, відсмикнула руку від обличчя. — Я намагалася розповісти Ларі про сварку з батьком, але йому не до того було. Мені стало геть хриново, і я взялася пити. Разом з усіма. Хлебтала все, що під руку лізло: текілу, горілку, якусь коричневу бурду, що приніс Артемон. Коротше, нажерлася в гівно і обригала ганок гуртожитку. Тричі... Це останнє, що пам'ятаю.

— Ауч, — звела брови Інді. — Як ти дісталася додому? Що батько?

¹ Палац дітей та молоді в Рівному.

Пауза.

— Ось із цим у нас проблема. — Проблеми у них завжди були спільними. На губах Рути майнула винувата, якась наче собача усмішка, після чого вона покрутила телефон, демонструючи сестрі кімнату. — Я не вдома.

Інді вирячилася.

— Ти не ночувала вдома?!

— Ага.

— Де ти зараз?!

— У Лари.

— Ти здуріла, мала!

У Рути затремтіла нижня губа.

— Треба щось придумати. У мене дев'ятнадцять пропущених за ніч.

— Пропоную добровільно здатися, — випалила її сестра.

— Не смішно, Інді.

— Я не жартую. Що раніше ти прийдеш додому, то менше тобі всиплять.

Рута ледь нахилила голову та зсунула стиснуті губи вбік.

— Такий собі план, сестер.

Індія не відповіла, усвідомлюючи, що Рута має слушність. Те, о котрій годині сестра завалиться додому, вже нічого не змінить. Але що тоді? Як виправити ситуацію? Інді відвела очі, втупившись у щось поза телефоном. Рута, чекаючи, що запропонує старша сестра, нервово терла схожий на недбало виконаний зварний шов короткий шрам, який розтинав навпіл її праву брову. Спливло секунд двадцять, темні очі сестри залишалися нерухожими, і тоді Рута несміливо запитала:

— Можна я приїду до тебе?

Інді стрепенулась і втупилася в екран.

— Куди?

— До Тернополя. Відсиджуся. Перечекаю в гуртожитку.

— Ні, Руто, — гірко всміхнулася сестра. — Це погана ідея.

— То що мені робити?

Інді затамувала подих, а тоді відкарбувала:

— Одягайся. І їдь додому.

Це було єдине, що вона могла сказати, проте точно не те, що воліла почути її молодша сестра. Рута розпачливо замотала головою:

— У мене з рота тхне. Я наче здохлих пацюків наїлася. Вони занюхають, що я бухала!

— Руто, ти не ночувала вдома! Яка, блін, різниця, що вони там занюхають?! Чисть зуби й при додому. Бігом!

Ну справді? А що вона хотіла? Тікати з хлопцем до Києва? Вона ще навіть школу не закінчила.

— Бляха... — Рута відкинулася на подушку, а тоді згадала, що сьогодні неділя. — А вони зараз не в церкві?

— Навряд. Хоча... — дівчата обмінялися поглядами та водночас знизали плечима, — все може бути. Вони напевно не сплять. Я зараз зателефоную мамі, поясню, що з тобою все окей, і попереджу, що ти вже їдеш. Вона, мабуть, його підготує. Потім розповім щось про навчання, додам, що за два чи три тижні повертатимуся додому. Коротше, заговорю їм зуби, зроблю все, щоб... ну, ти розумієш.

Обидві усвідомлювали: це однаково, що затуляти картонкою жерло гармати, проте кращих ідей не було. Насамкінець Інді підбадьорливо всміхнулася:

— Не переймайся так. Вони перебісяться, і все владнається. *I've got your back, sister!*¹

— Ага, — Рута вдруге скорчила «не вражену» гримасу, — тобі легко говорити.

— Набереш, щойно зможеш.

— Обов'язково.

¹ Я тебе прикрию, сестро! (англ.)

І дівчина натиснула відбій.

Тільки-но обличчя сестри зникло з екрана, на Руту темним задушливим пластом лягло відчуття самотності. Дівчина скулилася та підсмикнула ковдру до підборіддя. Кортіло весь день проваллятися в ліжку. Вона гнала геть думку про те, що їй хоч-не-хоч доведеться взаємодіяти зі світом поза межами цієї кімнати, одначе та вперто насувалася знову, пригнічуючи щораз дужче. Якби хоч Інді була в Рівному... Рута страшенно сумувала за сестрою, проте того ранку чи не вперше за три роки відчуття покинутості та безпорадності стали майже нестерпними.

Спливло хвилин п'ять, доки Рута пересилила млість і, відкинувши ковдру, сіла в ліжку. Втупилась у відображення в дзеркалі. У слабкому світлі, що прослизало крізь жалюзі, сліди від подушки робили шкіру на її щоках схожою на розмоклий картон. Дівчина провела пальцями по мішках під очима, без особливого успіху спробувала розрівняти волосся, потім торкнулася рубця над правим оком. Шрам з'явився в червні 2009-го, Руті тоді було сім. Індії щойно виповнилось одинадцять, і вона саме навчила сестру їздити на велосипеді. Щоправда, забувши показати, як гальмувати. Рута пригадала, як уперше відчула, що вміє тримати рівновагу, і на radoщах, ігноруючи застереження сестри, помчала вулицею Островського. Тиха й малолюдна вуличка Островського огинала півколом ПДМ і на півночі впиралась у вулицю Князя Володимира з набагато жвавішим рухом. Семирічна Рута налягала на педалі. За музичною школою починався схил, який у міру наближення до Князя Володимира крутішав. Рута побачила попереду Т-подібне перехрестя, яким сюди-туди прошмигували машини, і з жахом відчула, що сила тяжіння немовби змістилася — її тягло до перехрестя, наче магнітом. Вона зняла ноги з педалей, але велосипед продовжував набирати швидкість. Рута була недурною дівчинкою, тож навіть у сім

років розуміла, що мусить будь-що спинитися, інакше їй кінець, одначе не знала як. З переляку вона знову закрутила педалі, прискорюючись іще дужче. Індія бігла за нею й волила: «Не їдь туди!» Рута кричала: «Я й не хочу їхати!» Зрештою за лічені метри від перехрестя Рута різко забрала праворуч і на повній швидкості врізалася в паркан останнього будинку на Островського. Якби паркан був бетонним, на тому її історія й закінчилася б. На щастя, загорожа була з дротяної сітки й амортизувала, тож Рута відбулася порізами на передпліччях і лобі. Коли Індія привела сестру додому, та мала вигляд акторки з фільму жахів: обличчя, груди, руки, стегна — все заляпала кров.

Рута ще раз погладила рубець. Аміна довго розпитувала доньок про те, що сталося. Індія сказала, що сестричка «просто перечепилася й упала», Рута навідріз відмовилася щонебудь говорити. Звісно, ні Григійр, ні Аміна їм не повірили. Рута прибрала руку від лиця та скупю — так, що усмішка торкнулася самих очей, — усміхнулася. Вона так і не розповіла. Батьки до цього часу не знають, що відбулося того дня.

I've got your back, sister.

«Усе буде добре».

Поправивши ліфчик, Рута спустила ноги на підлогу. На внутрішній поверхні лівого стегна помітила великий синець, але не стала на ньому зациклюватися. Швидко вдяглась і, прочинивши двері, ступила до короткого коридору, який упирався в сходи, що вели на перший поверх. Дівчина навшпиньки підійшла до поручнів і перехилилася, зазирнувши до вітальні. Лару не розгледіла, зате почула знайому музику, пронизливий виск автомобільних покришок, скрегіт від зіткнень і дзенькіт розбитого скла — хлопець ганяв у «Need for Speed» на «PlayStation».

Рута почала спускатися. Коли до вітальні залишилося два кроки, сходинка під ногою рипнула, і Лара, поставивши гру на паузу, скинув на неї голову.

— Доброго ранку, — привіталася дівчина.

— Жива?

— Що?

Насправді Рута добре його почула, просто запитання несподівано боляче зачепило її. Спостерігши, що дівчина насупилася, Лара спробував додати в голос теплоти:

— Кажу, як відчуваєшся?

— Краще, ніж очікувала.

— Голова не болить?

— Ні.

Запала ніякова мовчанка. На килимку під вхідними дверима Рута побачила свої кеди — правий зі слідами блювотиння на підошві — і опустила очі. Дерев'яна підлога неприємно холодила голі ступні. Лара кахикнув — покашливання загубилося серед стін — і несміливо озвався:

— Стосовно того, що сталося вчора...

— Не хочу про це чути! — Дівчина аж надто різко махнула рукою. — Забудь!

— Добре.

Рута вловила якийсь сумнів у його голосі. Лара відвернувся, втупившись у нерухоме зображення на екрані велетенського плаского телевізора, який вивищувався на облупленому, напевно, ще радянському комоді, та перед тим Рута встигла зауважити, як обличчям хлопця пробіглась усмішка.

— Чого ти либишся?

Він ковзнув поглядом по її грудях, і в його очах мигнув короткий сірий спалах. Рута густо почервоніла. Вона вже не чекала на відповідь, коли Лара пояснив:

— Ти сміялася вночі.

— Справді? — дурнувато перепитала дівчина.

— Я ледь у штани не наклав. Образно кажучи. Думав тебе будити. Але потім ти ніби заспокоїлася.

— У мене таке буває.

Власне, таке в неї не вперше — Рута вряди-годи сміється вві сні. Першою про її сміх дізналась Індія; Руті тоді було шість. Якогось ранку після того, як переконалася, що старша донька нічого не вигадує, Аміна запевнила сестер, що в тому сміхові немає нічого страшного, то з Рутою вночі граються янголятка. Індія страшенно образилася: мовляв, а чому янголятка не приходять гратися до неї? Довелося вигадувати, що й Індія вночі хихоче, хоча насправді за понад десять років, упродовж яких вони ділили одну кімнату, Рута чула від сестри лише хропіння. За інших обставин дівчина, може, й розповіла б цю історію Богданові, проте зараз не хотіла що-небудь пояснювати.

— Відвези мене додому, — попросила вона.

— Ти не поснідаєш? — Лара кивнув у бік кухні.

— Ні. — Від самої думки про їжу в шлунку замлоло.

Хлопець засмутився.

— Якби знав, що ти так рано прокинешся, уже щось приготував би. Якусь яечню.

— Ні. Мені треба додому. Вибач.

Хлопець відклав джойстик і спроквола підвівся з накиданих на підлогу подушок.

— Добре. Нехай.

3

Поки доїхали, небо затягнула непривітна сіро-блакитна пелена, і сонце спершу стислося до бляклого розмитого кружальця, а потім узагалі зникло. Дорогою майже не розмовляли. Тільки на Відінському кільці Рута натякнула Ларі, що у двір краще не потикатися, і хлопець висадив її на зупинці перед «Броварнею на Грушевського».

Статники мешкали на восьмому поверсі старої панельної десятиповерхівки за номером 42 на Грушевського. Квапливо попрощавшись, Рута перебігла безлюдну вулицю

й попід стіною довжелезного похмурого будинку попленталася до свого під'їзду. Із кожним кроком її м'язи напружувалися та німіли, немовби від доторку чогось пронизливо-холодного, — спочатку сідниці, потім поперек, потім спина та шия, аж доки тіло не перетворилося на суцільний клубок зсудомлених волокон. У затхлій півтемряві під'їзду Рута двічі хекнула в долоню, перевіряючи віддих, обдивилася кеди, переконуючись, що на них не залишилося блювотиння, і тільки після того ступила до ліфта.

Ліфт повільно виповз на восьмий поверх. Перед двома квартири Рута завмерла. Від хвилювання темніло в очах. Вона дістала з кишені ключ, якийсь час не наважувалася ним скористатися, зрештою смикнула ручку та виявила, що двері незамкнені. Нишком прослизнувши до квартири, дівчина причинила двері та прислухалася.

Усередині панувала в'язка наелектризована тиша. Застояне повітря мало дивний кислуватий присмак. Кухня ліворуч Рути пустувала. Із проходу до найбільшої кімнати на підлогу коридору падав прямокутник жовтуватого світла, проте ніхто до неї не вийшов.

Праворуч на стіні висіло велетенське прямокутне дзеркало. Рута нахилилася ліворуч, щоб у відображенні зазирнути до кімнати, й тут-таки наштовхнулася поглядом на матір. Аміна, сховавши руки між колінами, примостилася скраєчку дивана й дивилась у дзеркало на доньку. На кріслі, ближче до вікна, сидів батько, прикипівши очима до чогось, що тримав на колінах. Рута спершу похолола, а потім здогадалася: сестра. Інді їх попередила. Дівчина опустила на навпочіпки, повільно розшнурувала кеди, роззулася, після чого випросталася, на негнучких ногах проминула коридор і зупинилася на порозі великої кімнати.

Мати підвелася їй назустріч. Наступного року Аміні мало виповнитися п'ятдесят, але навіть зараз, після безсонної ночі, вона здавалася щонайбільше сорокарічною.

Кругловида, з довгим смолянистим волоссям, що м'якими хвилями спадало на спину, струнка.

— Де ти була? — запитання прозвучало невпевнено і якось несміливо, ніби Аміна повторювала щойно завчену фразу незнайомою мовою.

Рута намірилася збрехати, буцімто провела ніч у Іванки Бадалян, однокласниці, яка жила в сусідньому під'їзді, проте вчасно схаменулася. Іванка, напевно, була першою, кому зателефонували батьки. Навіть якщо вони їй не телефонували, такі історії слід продумувати заздалегідь: брехню легко викриють, і від того стане ще гірше. Відтак Рута лише схлипнула:

— Мам... — і затихла.

Аміна простягнула руки до доньки. Рута чомусь вирішила, наче мати нахиляється, щоби прийнятися до її віддиху, і тому відсахнулася. Очі Аміні затуманило слізьми, та вже за мить вона опанувала себе.

— Ми погарячкували вчора, — тихо зронила жінка.

«Не ми, а він, — зі злістю подумала Рута. — Це в нього була істерика! А ти, як і я, намагалася його заспокоїти!» Дівчина хотіла викрикнути ці слова вголос, однак їй забракло відваги.

— Ми розуміємо, ти вже доросла... — Аміна помітно напружувалася щоразу, коли видушувала із себе «ми». Неначе очікувала на удар у спину. — Тобто *майже* доросла. Із цим важко змиритися, проте так, ми це розуміємо та приймаємо. — Наприкінці фрази голос надломився, і жінці довелося роблено закашлятися, щоби приховати тремтіння.

Рута нарешті наважилася спідлоба глипнути на батька. Григій Статник застиг, наче прибитий цвяхами до крісла, з виразом обличчя людини, яка не сподівається від життя нічого доброго. Тільки губи безгучно ворушилися. У руках він стискав пошарпану книжку в бордовій палітурці. Чоловік не відривав очей від пожовтілих аркушів і загалом

міг би видатися спокійним, якби не жили, що страхітливо поздувалися на шиї. Рута, впізнавши книгу, відчула, як уздовж хребта шугнули крижані мурахи.

«Молитвослов і Псалтир», великим шрифтом.

Її батько мав такий вигляд, нібито власні нутрощі ось-ось розірвуть його на шматки, й, учепившись обома руками в православний молитовник, беззвучно промовляв молитву.

На Руту накопило відчуття відрази й переляку, таке сильне, що її замлоїло, і довелося взятися рукою за одвірок. Вона ніколи раніше не бачила його таким. Учора він накинувся на неї, це було трохи несподівано й дуже неприємно, але... на тому все. Тепер же Григій поведився так, наче їх із матір'ю не існувало. Змарніле після безсонної ночі обличчя набуло землистого відтінку, скляні очі металися сторінками молитовника, губи й на мить не стулялися, проте з рота не вилітало жодного звуку, мовби стіни всмоктували в себе слова. Було щось незбагненно лячне в його похмурій безмовності. Рута поглянула на матір і, закусивши губу, пожалкувала, що секунду тому від неї відсторонилася.

— Скільки тобі заплатили? — тим самим сплющеним, позбавленим емоцій голосом поцікавилась Аміна.

— Заплатили? — перепитала Рута.

— Я про фотосесію.

Дівчина звела брови.

— Дві... дві тисячі вісімсот.

— Ти на щось уже їх витратила? — Зауваживши, як щось сіпнулося в глибині доньчиних очей, Аміна покvapливо додала: — Не хочеш — не кажи, мені просто цікаво.

Рута мовчки похитала головою.

— Отже, це твоя перша робота. — Аміна спробувала всміхнутися, опуклі вилиці зрушили зморшки довкола очей, але усмішка вийшла незавершеною, так і не перетнувши невидиму лінію посередині обличчя: темні очі залишилися зосередженими й наполоханими. — Перший заробіток, так?

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів

e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**

e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Кідрук М.

К38 Доки світло не згасне назавжди : роман / Макс Кідрук. —
Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. —
560 с.

ISBN 978-617-12-6116-7

Сестри Рута й Індія, попри незвичні імена, проживають цілком буденні життя: Індія навчається на лікаря, Рута закінчує одинадцятий клас. Усе раптово змінюється, коли через нещасний випадок гине наречений Індії. Раніше близькі сестри віддаляються, звинувачуючи одна одну в тому, що сталося. І саме тоді, коли, здавалося б, із конфлікту вже не виплутатися, Рута виявляє, що здатна впливати на реальність у снах. Невдовзі в її сновидіннях з'являються хиמרні тіні, і що ближче вони підступають, то дужче мерхне світло довкола дівчини. За нестримним бажанням повернути колишнє життя Рута не помічає, як кожен наступний сон стає дедалі темнішим.

УДК 821.161.2